

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра філософії

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора з наукової роботи

 Олександр КОРЧЕНКО

«__» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 Анатолій ПОЛУХІН

«__» _____ 2024 р.

УЗГОДЖЕНО

В.о. декана ФЛСК

 Наталія МЕЛЬНИК

«__» _____ 2024 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Філософія науки»

Галузь знань: усі галузі знань, окрім 05 «Соціальні та поведінкові науки», 06 «Журналістика», 24 «Сфера обслуговування», 29 «Міжнародні відносини», за якими університет проводить підготовку здобувачів вищої освіти ступеня «Доктор філософії».

Спеціальність: усі спеціальності, окрім 054 «Соціологія», 061 «Журналістика», 242 «Туризм і рекреація», 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини», 293 «Міжнародне право», за якими університет проводить підготовку здобувачів вищої освіти ступеня «Доктор філософії».

Освітньо-наукові програми: усі освітньо-наукові програми, окрім «Соціологія», «Міжнародна журналістика», «Міжнародний туризм і регіональні студії», «Зовнішня політика», «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародне право», за якими університет проводить підготовку здобувачів вищої освіти ступеня «Доктор філософії»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	Л	ПР	ЛЗ	СР	ДЗ / РГР / К	КР / КП	Форма сем. контролю
Очна	1	90/3	10	20	—	60		-	Екзамен-1 с.
Заочна	1	90/3	6	4		80			Екзамен 1 с.

Індекс: № НДФ - 9 - 081 / 23 - 1.1.1, НДФ - (1-9, 11, 14) - (015 - 281) / 24 - 1.1.1

№ НДФ - 9 - 081 з / 23 - 1.1.1, НДФ - (1-9, 11, 14) - (015 - 281) з / 23 - 1.1.1

СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 2 із 16	

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософія науки» розроблено на основі освітньо-наукових програм, навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії» для всіх галузей знань і спеціальностей, окрім галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 06 «Журналістика», 24 «Сфера обслуговування», 29 «Міжнародні відносини та спеціальностей 054 «Соціологія», 061 «Журналістика», 242 «Туризм і рекреація», 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», 292 «Міжнародні економічні відносини», 293 «Міжнародне право», за якими університет проводить підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили:
професор кафедри філософії
доцент кафедри філософії

 Любов ДРОТЯНКО
 Сергій ОРДЕНОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на кафедрі філософії, протокол № 1
від «25» 01 2024 р.

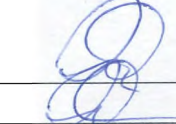
Завідувач кафедри

 Любов ДРОТЯНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Професійна освіта» спеціальності «015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)» – кафедри педагогіки та психології професійної освіти, протокол № від « » 2024 р.

Завідувач кафедри

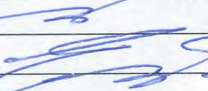
Гарант освітньо-наукової програми

 Ельвіра ЛУЗІК
Ельвіра ЛУЗІК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Економіка» спеціальності «051 Економіка» – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 5 від «12» лютого 2024 р.

Завідувач кафедри

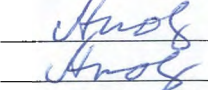
Гарант освітньо-наукової програми

 Олена АРЕФ'ЄВА
Олена АРЕФ'ЄВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Психологія» спеціальності «053 Психологія» – кафедри авіаційної психології, протокол № від « » 2024 р.

В.о. завідувача кафедри

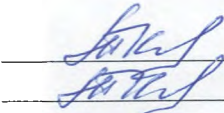
Гарант освітньо-наукової програми

 Лада ЯКОВИЦЬКА
Лада ЯКОВИЦЬКА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності «072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» – кафедри фінансів, обліку та оподаткування, протокол № 2 від «12» 02 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

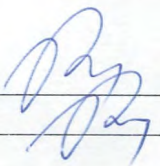
 Тетяна КОСОВА
Тетяна КОСОВА

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 3 із 16	

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Менеджмент» спеціальності «073 Менеджмент» – кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

Оксана КИРИЛЕНКО

Оксана КИРИЛЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Маркетинг» спеціальності «075 Маркетинг» – кафедри маркетингу, протокол № 4 від «14» 02 2024 р.

В.о. Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

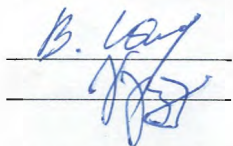

 - Кириленко
Тетяна КНЯЗЕВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Право» спеціальності «081 Право» – кафедри конституційного і адміністративного права, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

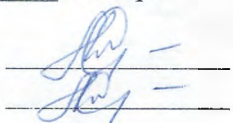
Юлія ВОЛКОВА

Юрій КУНСВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Екологія» спеціальності «101 Екологія» – кафедри екології, протокол № 2 від «12» лютов 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

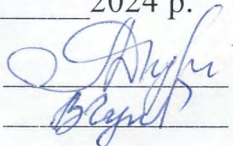
Тамара ДУДАР

Тамара ДУДАР

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Хімія» спеціальності «102 Хімія» – кафедри хімії і хімічної технології, протокол № 2 від «27» 02 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

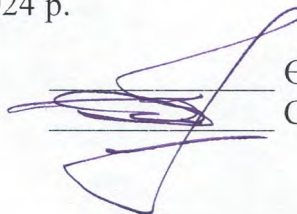
Антоніна КУСТОВСЬКА

Віталій ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Інженерія програмного забезпечення» спеціальності «121 Інженерія програмного забезпечення» – кафедри безпеки інформаційних технологій, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

В.о. завідувача кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

Євгенія ІВАНЧЕНКО

Сергій ЗИБІН

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 4 із 16	

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Комп'ютерні науки» спеціальності «122 Комп'ютерні науки» – кафедри комп'ютерних інформаційних технологій, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

 Аліна САВЧЕНКО
 Сергій ГНАТЮК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Комп'ютерна інженерія» спеціальності «123 Комп'ютерна інженерія» – кафедри комп'ютерних систем та мереж, протокол № 2 від «22» 01 2024 р.

Завідувач кафедри

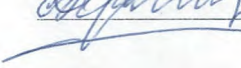
Гарант освітньо-наукової програми

 Ігор ЖУКОВ
Ігор ЖУКОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Кібербезпека» спеціальності «125 Кібербезпека та захист інформації» – кафедри безпеки інформаційних технологій, протокол № 2 від «19» 02 2024 р.

В.о. завідувача кафедри

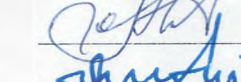
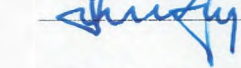
Гарант освітньо-наукової програми

 Євгенія ІВАНЧЕНКО
 Олександр КОРЧЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Прикладна механіка» спеціальності «131 Прикладна механіка» – кафедри прикладної механіки та інженерії матеріалів, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

 Оксана МІКОСЯНЧИК
 Мирослав КІНДРАЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Авіаційна та ракетно-космічна техніка» спеціальності «134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка» – кафедри гідрогазових систем, протокол № 2 від «05» 10 2024 р.

Завідувач кафедри

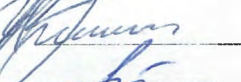
Гарант освітньо-наукової програми

 Валерій БАДАХ
 Сергій ІГНАТОВИЧ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Енергетичне машинобудування» спеціальності «142 Енергетичне машинобудування» – кафедри авіаційних двигунів, протокол №__ від «__» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

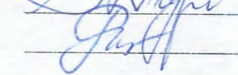
 Юрій ТЕРЕЩЕНКО
 Катерина БАЛАЛАЄВА

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 5 із 16	

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Хімічні технології та інженерія» спеціальності «161 Хімічні технології та інженерія» – кафедри хімії і хімічної технології, протокол № 2 від «27» 02 2024 р.

Завідувач кафедри

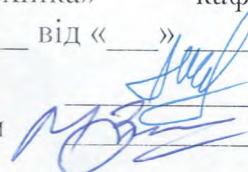
Гарант освітньо-наукової програми

 Антоніна КУСТОВСЬКА
 Віра РУДЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Телекомунікації та радіотехніка» спеціальності «172 Електронні комунікації та радіотехніка» – кафедри телекомунікаційних та радіоелектронних систем, протокол № від « » 2024 р.

Завідувач кафедри

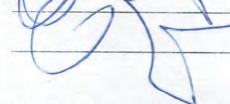
Гарант освітньо-наукової програми

 Віктор ГНАТЮК
 Максим ЗАЛІСЬКИЙ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» спеціальності «174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» – кафедри авіаційних комп'ютерно-інтегрованих комплексів, протокол № 2 від «15» 01 2024 р.

Завідувач кафедри

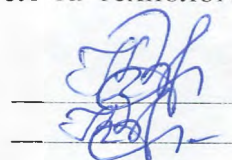
Гарант освітньо-наукової програми

 Віктор СИНЕГЛАЗОВ
 Віктор СИНЕГЛАЗОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка» спеціальності «175 Інформаційно-вимірювальні технології» – кафедри комп'ютеризованих електротехнічних систем та технологій, протокол № 1 від «22» 01 2024 р.

Завідувач кафедри

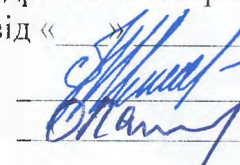
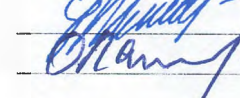
Гарант освітньо-наукової програми

 Володимир КВАСНІКОВ
 Володимир КВАСНІКОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Будівництво та цивільна інженерія» спеціальності «192 Будівництво та цивільна інженерія» – кафедри комп'ютерних технологій будівництва та реконструкції аеропортів, протокол № від « » 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

 Антон МАХІНЬКО
 Олександр ЛАПЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Авіаційний транспорт» спеціальності «272 Авіаційний транспорт» – кафедри аеронавігаційних систем, протокол № 1 від «10» 01 2024 р.

Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

 Віталій ЛАРІН
 Юлія АВЕР'ЯНОВА

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 6 із 16	

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Транспортні технології» спеціальності «275 Транспортні технології» – кафедри організації авіаційних перевезень, протокол №___ від «___» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

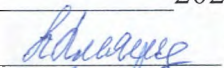
Гарант освітньо-наукової програми

 Дмитро ШЕВЧУК
 Дмитро ШЕВЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності «281 Публічне управління та адміністрування» – кафедри публічного управління та адміністрування, протокол №___ від «___» _____ 2024 р.

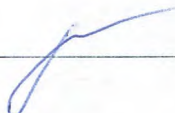
Завідувач кафедри

Гарант освітньо-наукової програми

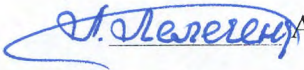
 Лариса МЕЛЬНИЧУК
 Мілена КРАВЧЕНКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій, протокол № d від « 07 » 02 2024 р.

Голова НМРР

 Анжеліка КОКАРЄВА

УЗГОДЖЕНО

 Анжела ЛЕЛЕЧЕНКО
«___» _____ 2024 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 7 із 16	

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	8
1. Пояснювальна записка	8
1.1. Заплановані результати	8
1.2. Програма навчальної дисципліни	9
2. Зміст навчальної дисципліни	11
2.1. Структура навчальної дисципліни (Тематичний план)	11
2.2. Перелік питань для підготовки до екзамену	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	13
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	13

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 8 із 16	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Філософія науки» розроблена на основі «Методичні рекомендації щодо розроблення робочих програм навчальних дисциплін з підготовки здобувачів ступеня доктор філософії», затверджені наказом ректора від 01.06.2021 № 321/од.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати

Навчальна дисципліна «Філософія науки» є важливою складовою формування фахівця освітньо-наукового рівня «доктор філософії».

Метою викладання дисципліни є формування у молодих дослідників системних уявлень про роль науки у сучасному інформаційному суспільстві, особливості її когнітивного та інноваційного потенціалу; про науку як систему знань, особливу сферу суспільної діяльності та соціальний інститут; вироблення методологічної свідомості у здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії», а також засвоєння механізмів інноваційної діяльності в сучасній науці.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення з основними історико-філософськими, історико-науковими та сучасними філософськими й науковими першоджерелами стосовно становлення науки як продуктивної сили суспільства, культурно-історичних трансформацій її соціальних функцій;
- засвоєння основ методологічної культури наукової діяльності;
- розвиток умінь та навичок критичного мислення в процесі аналізу наукових текстів;
- розвиток умінь та навичок у науковій комунікації в процесі обговорення сучасних наукових проблем;
- вироблення вміння виокремлювати об'єкт та предмет наукового дослідження, окреслювати його понятійно-термінологічний апарат, а також обирати адекватну методологічну базу дослідження;
- розвиток умінь та навичок застосування філософської методології у процесі конкретних наукових досліджень;
- розвиток умінь та навичок виокремлення етапів наукового дослідження, визначення інноваційної складової його результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен набути такі загальні компетентності (ЗК):

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в досліджуваній сфері на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів наукової етики та академічної доброчесності;
- здатність використовувати універсальні навички дослідника для аналізу інформації, оцінки її повноти та можливостей використання;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) на рівні доктора філософії;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 9 із 16	

- здатність до абстрактного і критичного мислення, аналізу і синтезу цілісних знань та генерування нових ідей;
- здатність до освоєння і системного аналізу через наукове сприйняття і критичне осмислення нових знань та комплексних ідей, оцінка і синтез інновацій, сучасних розробок та рішень в предметній та міжпредметних галузях;
- започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження;
- здатність до формування системного наукового світогляду, професійної дослідницької етики та загального культурного кругозору;
- здатність критично переосмислювати сучасні наукові роботи;
- вміння обирати понятійно-термінологічний апарат та методологічну базу наукового дослідження;
- здатність поєднувати філософські, загально-наукові та конкретно-наукові методологічні засоби у процесі наукової роботи;
- вміння аналізувати співвідношення філософського й наукового знання в їхньому історичному розвитку;
- здатність здійснювати філософську рефлексію стосовно проблем розвитку науки й філософських її проблем в Україні та в інших країнах;
- вміння здійснювати оцінку прикладної ефективності отриманого наукового продукту.

Навчальна дисципліна «Філософія науки» доповнює спеціальні навчальні дисципліни. Знання та вміння, отримані під час вивчення даної навчальної дисципліни, можуть використовуватися в процесі виконання власного наукового дослідження та у професійній діяльності.

1.2. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною складовою навчального плану, засвоєння змісту якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Філософія науки

Тема 1. Роль науки в інформаційному суспільстві.

Специфіка філософської рецепції стосовно науки як феномену цивілізаційного розвитку людства. Поняття знання та його види. Особливості наукового знання. Наука як система знань. Наукові поняття, терміни, методологічні принципи та методи як системоутворювальні елементи науки. Наукова діяльність та її когнітивна й інноваційна функції. Наука як особливий соціальний інститут. Місце та роль науки в системі культури. Наука як цінність.

Роль науки у становленні та розвитку інформаційного суспільства наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть. Основні філософські та соціологічні концепції інформаційного суспільства (Д. Белл, Е. Тоффлер, Ж.-Ф. Ліотар, Ф. Фукуяма, М. Кастельс). Аналіз концепцій інформаційного суспільства у творчості Ф. Уебстера. Осмислення сутності інформаційного суспільства у вітчизняних філософських концепціях кінця ХХ – початку ХХІ століть.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 10 із 16	

Тема 2. Становлення і розвиток філософії науки

Зародження філософсько-методологічних концепцій у західній філософії. Емпіризм (Ф. Бекон) та раціоналізм (Р. Декарт) як засадничі концепції філософії науки. Філософія науки аналітичної школи (Г. Фреге, Б. Рассел, Л. Вітгенштейн, «віденський гурток»). Критичний раціоналізм К. Поппера у західній філософії науки. «Історична школа» в сучасній західній філософії науки (Т. Кун, І. Лакатос). «Методологічний анархізм» П. Фейєрабенда. Філософія науки і техніки в концепції Е. Агацци.

Становлення та особливості вітчизняної філософії науки. Роль національної ідентичності у виробленні методологічних концепцій. В. І. Вернадський як засновник вітчизняної філософії й методології науки. Київська школа у філософії та методології науки ХХ століття (М. Г. Холодний, П. В. Копнін, С. Б. Кримський та ін.). Постнекласична методологія науки в Україні наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть. Сутність синергетичної методології у філософії науки. Методологічні ідеї українського синергетичного співтовариства (І. С. Добронравова).

Тема 3. Когнітивний та інноваційний виміри наукового пізнання.

Поняття «пізнання» та «освоєння» світу. Освоєння та інновація в науковій діяльності. Основні форми освоєння світу: духовно-теоретичне, духовно-практичне та предметно-практичне. Критерії науковості пізнавального процесу. Особливості відношення між суб'єктом і об'єктом наукового пізнання. Поняття ідеального об'єкта в науці. Проблема істини у філософії та науці. Співвідношення істини й омани в процесі наукового пошуку.

Емпіричний та теоретичний рівні наукового пізнання. Особливості об'єкта та методології емпіричного дослідження. Структура емпіричного знання. Особливості об'єкта та методології теоретичного пізнання. Структурні компоненти теоретичного знання. Співвідношення емпіричного та теоретичного пізнання на сучасному етапі розвитку науки. Традиції та новації в науці.

Тема 4. Логіко-лінгвістичні засади наукового дослідження.

Поняття і сутність логіки наукового дослідження. Раціональність та її види. Критичне мислення як основа наукової раціональності. Сутність наукової раціональності її історичні типи. Зміна типу наукової раціональності в контексті історичної взаємодії філософії й науки: класична, некласична та постнекласична наукова раціональність. Співвідношення елементів класичної, некласичної і постнекласичної раціональності в сучасних наукових дослідженнях.

Формування наукових понять і термінів як філософська і наукова проблема. Логічні процедури відображення, референції та конструювання у процесі формування наукових понять і термінів. Повсякденна мова як джерело формування мови науки. Співвідношення природної та штучної мов у розвитку науки. Феномен «міграції» наукових понять і термінів у процесі наукового дослідження. Комунікативна функція мови науки.

Тема 5. Методологічні засади наукового пізнання

Поняття методології у філософії й науці. Філософська та конкретно-наукова методологія. Філософська методологія як загальнотеоретична основа наукового дослідження. Поняття наукового методу. Співвідношення методу й методології. Основні критерії класифікації наукових методів. Емпіричні та теоретичні методи дослідження. Відмінність емпіричних та теоретичних методів дослідження в

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 11 із 16	

природничих, технічних та соціально-гуманітарних науках. Сутність загальнонаукових методів пізнання. Інтерпретація і герменевтика як методологічні засоби сучасної науки.

Класифікація наукового знання як методологічна засада розвитку наук. Критерії класифікації наук на емпіричні та теоретичні. Співвідношення природничих і технічних наук. Взаємозв'язок фундаментальних і прикладних наук у сучасних наукових дослідженнях. Особливості формування міждисциплінарних наук у XX-XXI століттях. Соціокультурні аспекти інформатизації сучасної науки. Сутність моральної відповідальності вченого.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Структура навчальної дисципліни

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Очна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СР	Усього	Практ.заняття	Практ. заняття	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.1	Роль науки в інформаційному суспільстві.	1 семестр				1 семестр			
		16	2	2	12	16	2		14
1.2	Становлення і розвиток філософії науки	16	2	2	12	16		2	14
				2					
1.3	Когнітивний та інноваційний виміри наукового пізнання	16	2	2	12	16	2		14
				2					
1.4	Логіко-лінгвістичні засади наукового дослідження.	16	2	2	12	16		2	14
				2					
1.5	Методологічні засади наукового пізнання	16	2	2	12	16	2		14
				2					
1.6.	Виконання творчої роботи	10			10	10			10
Усього за навчальною дисципліною		90	10	20	60	90	6	4	80

2.2. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої навчальної програми та доводиться до відома аспірантів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Основним методом навчання є комунікативний метод. З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності аспірантів під час вивчення дисципліни застосовуються такі методи і технології навчання: критичний аналіз оригінальних наукових текстів, творча наукова дискусія, мозкова атака, кейс-презентація тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки. Вид. 3-тє. випр. та доп. Львів: ЛНУ, 2017. 364 с.

3.2.2. Філософія наук і інновацій: практикум / уклад. Дротянко Л. Г., Ороховська Л. А., Ягодзінський С. М. К.: НАУ, 2019. 56 с.

3.2.3. Конверський А. Є. Критичне мислення. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 344 с.

3.2.4. Шашкова Л. А. Наука і релігія: Навчальний посібник. К.: ВАДЕКС, 2020. 284 с.

3.2.5. Філософські проблеми наукового пізнання: практикум / уклад. : Дротянко Л. Г., Орденів С. С., Ченбай Н. А., Скиба І. П. / К.: НАУ, 2023. 52с.

3.2.6. Філософія: Підручник / За ред. Л.Г. Дротянко, В.І. Онопрієнко, О. А. Матюхіної / К.: НАУ, 2014. 720 с.

3.2.7. Онопрієнко В. І. Історія, філософія, соціологія науки і технологій: навч. посібник для магістрантів і аспірантів. К.: ДП Інформ.-аналіт. агентство, 2014. С. 170-208.

3.2.8. Філософія науки. Підручник. Вид. 2-ге. / І. С. Добронравова; Л. І. Сидоренко; В. Л. Чуйко. К: Учбова література, 2018. 244 с.

3.2.9. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. К.: 2019. 368 с.

Допоміжна література

3.2.10. Дротянко Л.Г. Філософія наукового пізнання.: підручник. К.: «НАУ-Друк». 2010. 224 с.

3.2.11. Рижко В. А. Неоконцептологія. Монографія. К.: Логос, 2016. 604 с.

3.2.12. Лоуренс М. Прінсіпі. Наукова революція. К.: Богдан, 2020. 208с.

3.2.13. Дротянко Л. Г. Науковий космізм і постнекласична наука: антропологічний контекст взаємозв'язків // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: збірник наукових праць. Вип. 2 (28). К. НАУ, 2018. С. 5-11.

3.2.14. Комісар Л. П. Метадисциплінарність сучасної філософії в оптиці практичних вимірів // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: збірник наукових праць. № 2 (36). К.: НАУ, 2022. С. 45-50.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 13 із 16	

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Репозитарій НАУ: <http://er.nau.edu.ua:8080/submit>

3.3.2. НТБ НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main>

3.3.3. Popper K. The Logic of Scientific Discovery

// <http://strangebeautiful.com/other-texts/popper-logic-scientific-discovery.pdf>.

3.3.4. Russel B. Human Knowledge

// <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.226781>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ АСПІРАНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної аспірантом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

	Максимальна кількість балів	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Вид навчальної роботи		
	1	1
Відповіді на семінарських заняттях	8б.х4 = 32	10б.х2 = 20
Виконання творчої роботи	12	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи аспірант має набрати не менше</i>	<i>18 балів</i>	<i>24 балів</i>
Виконання модульної контрольної роботи	16	20
Усього за семестр	60	
Семестровий екзамєн	40	
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих аспірантом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS, заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки

та залікової книжки аспіранта. наприклад, так: **90/Відм./А, 82/Добре/В, 75/Добре/С, 67/Задов./D, 61/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни, яка викладається протягом одного семестру, дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання відповідної освітньо-наукової програми.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія науки»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 12.01.10-01-2024
		Стор. 16 із 16	

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ змін	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджен				
Узгоджен				
Узгоджен				